

Oponentský posudek diplomové práce

Eva Pavlíčková: K problematice poznání distribuce kamenných surovin na území západního okruhu kultury s lineární keramikou. 85 stran textu a databáze zpracovaných lokalit v programu Microsoft Access 2003. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou, Praha 2012.

Tato diplomová práce se zabývá distribucí kamenných surovin v neolitu, přičemž hlavní zájem byl soustředěn na oblast současného Německa. Na základě literatury byl především sledován rozptyl artefaktů štípané a broušené industrie a méně mlýnů a brousků v prostorových a časových souvislostech.

Kvůli velkému rozsahu zadaného tématu představuje jeho zpracování velice obtížný úkol. Jednotlivými druhy kamenné industrie se na území Německa zabývalo a zabývají desítky badatelů, proto dnes existuje ohromné množství literatury, které asi není v silách jednoho jedince shrnout do diplomové práce. To naznačuje omezení této práce, která se dotkla jen některých surovin a problémů spjatých s kamennými surovinami.

První část začíná úvodem do problematiky a časovým a prostorovým vymezením práce. V druhé kapitole se nejprve věnuje kamenným surovinám z hlediska sociálního kontextu a způsobu získávání. Dále uvádí přehled nejdůležitějších surovin s jejich zdrojovými oblastmi. V přehledu surovin by ale neměly chybět následující důležité zdroje pro výrobu štípané industrie: silicity glacienních sedimentů, bavorské jurské rohovce (z kterých je zmíněn pouze arnhofenský a baidersdorfský rohovec) a rohovce Švábské Alby. Tento soupis bych asi doplnil i o stručný přehled méně významných zdrojů surovin. Např. pro štípanou industrii jsou velmi podrobně popsány na internetových stránkách <http://www.flintsource.net/> a http://www.uf.uni-erlangen.de/rohmat/a_page.html.

V třetí kapitole se zabývá formami distribuce kamenných surovin se zvláštní pozorností k centrálním místům, vlivům krajiny na kontakty, možnému směnnému artiklu a počátkům distribuce. Zvláště centrálním místům nebyla v české literatuře doposud věnována větší pozornost. Přínosná je rovněž kapitola o vlivu krajiny na kontakty.

V následující kapitole uvádí příklady distribuce důležitých surovin na výrobu štípané a broušené industrie. Bohužel bylo zcela vynecháno období I. stupně LnK, které je výborně zdokumentováno v práci D. Gronenborna (*Silexartefakte der ältestbandkeramischen Kultur*. Bonn 1997). Rovněž chybí celkové shrnutí zdrojů, těžby a distribuce bavorských jurských rohovců od A. Binsteina z roku 2005 (*Die Lagerstätten und der Abbau bayerischer Jurahornsteine sowie deren Distribution im Neolithikum Mittel- und Osteuropas*, *Jahrbuch Römisch-Germanischen Zentralmuseums* 52, 43-155), které byly významné pro českou kotlinu. U rozšíření arnhofenského rohovce v Čechách také chybí základní údaje z české literatury. Např. E. Kazdová – J. Peška – I. Mateiciucová: *Olomouc-Slavonín (I). Sídliště kultury s vypíchanou keramikou*. Olomouc 1999, 140-142; *Praehistorica* 28, 198-199.

V druhé části práce jsou přehledně a srozumitelně prezentovány oblasti a lokality z různých spolkových zemí s nálezy kamenné industrie, u kterých se podařilo zjistit surovinovou skladbu inventářů. Hlavní pozornost je věnována oblasti Bavorska s bohatým množstvím zdrojů štípané industrie. V soupisu chybí vedle řady jednotlivých lokalit především zpracování kamenných nástrojů v údolí řeky Leine od U. Weller z roku 2003 (*Steingeräte der Linearbandkeramik im Leinetal zwischen Hannover und Northeim. Eine technologisch-archäologische Analyse, Beiträge zur Archäologie in Niedersachsen*) a důkladné vyhodnocení kamenných artefaktů na několika sídlištích na Aldenhovener Platte.

Součástí diplomové práce je databáze, ve které je uveden přehled zpracovaných lokalit.

I přes uvedené výhrady a nedostatky autorka splnila zadání diplomové práce. Práce podává základní přehled kamenné industrie na území současného Německa, který doposud v české literatuře chyběl. Po jazykové, formální a rozsahové stránce práce vyhovuje požadavkům kladeným na diplomovou práci. Práce je logicky a přehledně uspořádána. V citované literatuře vidím určité nedostatky. Celkově doporučuji práci k přijetí.

Buštěhrad, 7. 9. 2012

PhDr. Daniel Stolz Ph.D.